

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De deo uno, et trino - Cod. Ettenheim-Münster 202

Bach, J.

[S.l.], 1636

Dispvatio II

[urn:nbn:de:bsz:31-118088](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-118088)

cum quicquid in Deo sit ens substantiale, et omne
ens substantiale, quod n̄ e subsistentia, subsistat ut quo,
sicut ipsa subsistentia subsistit ut quo, ideo cuiuslibet habi
vel perfectioni qua in Deo e, ut e volitio, debet imme
diatē subsistentia.

DISPUTATIO II

De Relationibus divinis.

ART. I.

Quænam sint in Deo Relationes?

Supponendum e tanquam certum ex fide, in Deo e
relatōes. constat ex Concilio Toletano ii. in fidei pro
fessione multo post principium, ubi sic habetur: in re
lativis personarum nominibus Pater ad Filium, Filius
ad Patrem, Spiritus S. ad utroq̄ refertur qua cum rela
tive, tres personæ dicantur, unā vel nā deditur, quod
e. Pater e non ad re sed ad Filium e, et quod Filius e
non ad re sed ad Patrem e, similiter et Spiritus S. non
ad re sed ad Patrem et Filium relative refertur, in eo
quod Spiritus Patris et Filij producat. idem fit ex
Concilio Wormatiensi, q̄ oia verba ex Concilio Toletano
modo relata ponit in sua fidei professione, idem
colligitur ex Concilio Florentino sess. 18. d̄ divina
substantia. Idem constat ex communi sensu non
modo Theologorum sed etiam Patrum, quos videre e apud
Fasolum tom. 3. in j. partem quaestione 28. art. j.
num. 2.

Supponendum e 2do relatōes divinas n̄ solum
secundum ee unā, hoc e, prout identificantur cum nā
divina, sed etiam secundum ee ad, sive prout s̄ fōaliter
et 2da,,

et reconditiois relatioes ee veri entia realia, id e, reales
 respectus realiter referentes ad terminum, atq; hoc etiam
 e Deo certum, vt iudicam auerant ee de fide, vt, a, quod
 supponitur constab, qd si diuina relatioes vt si n cent reales,
 nihil eet in Deo nisi absolutum, ac proinde simpliciter in
 Deo n cent relatioes, qd e contra supra relata ex Concilio Toletano,
 tago, et contra haec alia veta erudem Concily paulo post
 illa consequentia, in relatioe personarum, nomenq; certatur,
 hoc solo numerum, insinuans, qd ad inuicem ee, et in hoc
 numero, carent, qd in se sunt. Ad qd in Deo n minus
 formaliter e paternitas v: g; vt paternitas, quam reliqua
 diuina perfectiones vt e vultio, &c. atq; haec perfectiones
 tant in Deo realiter e. praeterca idem pta, qd diuina
 persona vt ee tales formaliter constituntur, distinguuntur
 et opponuntur per proprietates mere relatiuas, hoc e per
 volutiones siue per id quo formaliter ee ad aliud, n. a. per id
 quo formaliter sunt ad se, vt pta ex verbis Concily Toletani
 iusta relatioe, per persona diuina n solum vt vnus Deus sed
 etiam vt tres persona sunt alij ens vere ac proprie reale,
 positiuam contradiuinctum ab eate ronis, niquidem in
 diuinitate per diuersas personalitates habentur diuersa munera
 realia, nempe vt vna persona generet et n generetur, vt
 alia generetur et n generat, vt, due persona quirent et non
 parentur, vt alia paretur et n opitet nec aliam personam
 diuinam producat, deniq; vt 2da tm persona terminet
 vnionem hypostaticam nrae humane, praeterca eadem per-
 sone vt persona formaliter hnt, vt inter se distinguantur
 realiter et realiter opponantur q; relatioes diuinae, vnde
 praedicta realia procedunt, vere et reales.

Deniq; supponendum e relatioes diuinae n ee
 praedicamentales, qd praedicamentum relatiois e praedica-
 mentum accidentis, nec in illo continentur nisi relatioes
 quae sunt accidentia, relatioes igitur diuinae et transcen-
 dentales, niquidem ee substantialiales et constituntur perso-
 nas diuinae in rae talij persona, siue in ee substantiali,
 vltimo completo, qd n pta vlla rae conuenire nisi relatioi
 transcendentali. his suppositis.

Dicendum e: quatuor in Deo ee relatioes,
 quarum tres realiter inter se distinguuntur, nempe pater-
 nitas, filiatio, et processio rae quare passiva Spiritus S.
 quarta

et omnia
 dicitur vt qd
 dicitur pta
 dicitur immo,
 VII
 diuinae.
 Relatioes.
 Deo ee
 pta pro
 in 2o
 filias
 e cam relata
 quod
 filias e
 non
 pta, in eo
 qd ex
 Toletano
 idem
 diuina
 non
 dicitur e equi
 s. est.
 diuinae n rae
 dicitur con rae
 et ee filiatio
 et dicitur

quarta vero relatio est quodammodo activa quia Pater et Filius
referuntur ad spiritum S. a se productum, atque hac re-
latione non distinguuntur realiter a paternitate et filiatione.
Quod autem in Deo sint tres primae relationes inter se realiter
distinctae tam certum est apud omnes Theologos, quam certum
est dari in Deo tres personas realiter distinctas, ut bene
notat Suarez lib. 5. de Trinitate cap. 7. num. 3. Ratio
autem cur in Deo sint praedictae tres relationes realiter inter
se distinctae est, quia in unaquaque persona ad minimum neces-
saria est saltem una relatio habens oppositionem cum alijs per-
sonis et consequenter distincta ab illis, imo quae habet
persona solum est suammet relationem subiciens per quam reali-
ter in suo esse personali et ab alijs etiam personaliter
distinguitur. Et dantur in Deo saltem tres relationes, nempe
paternitas, filiationis, et spiratio passiva, nam cum filius
realiter procedat a Patre, necesse est habere Patrem et
filium duas relationes reales et realiter inter se distinctas,
ut potest inter se realiter et directe oppositas. Quia
cum spiritus S. realiter procedat a Patre et filio, et per
consequens ad illos habet relationem, eam etiam esse distinctam
a paternitate et filiatione necesse est, quia quisquis realiter
distinguitur a Patre et Filio, necessario distinguitur
etiam a paternitate et filiatione. Quod autem in Patre
et filio sit etiam relatio spirationis actualis ad spiritum S.
quatenus eum principiant et produunt est certum apud omnes
Theologos, habet definitiones de hac re non sint ad hoc expressae,
ut recte notat Suarez loco citato. num. 5. Ratio autem huius
rei est quia inter principium et id quod realiter ab ipso manat,
est relatio realis mutua, quando extrema in eodem ordine
exhibentur, id est, quando id quod procedit est eadem natura cum eo
a quo procedit, sed Pater et filius ita comparantur
cum spiritu S. qui ab illis realiter procedit in eadem
natura. Et referuntur ad ipsum vero respectu reali, qui res-
pectus vel relatio dicitur spiratio activa. Et veri in Deo
est quarta relatio nempe spirationis activa. Minor est de hoc.
Maior constat primo ex altera productione quae est in Deo
nempe Verbi, quod dicitur de una productione dicendum
est etiam de altera, cum utriusque sit eadem ratio quod rem
parentem. Praeterea eadem maior constat ex eorum consensu
Philosophorum, et inductione in omni reali productione
inter

inter extrema eiusdem ratiōis ordinis extra Deum, et J 35.
ideo recte quidam notant, relatiōes diuinas cum deo sint
relatiōes ordinis si comparentur cum relatiōibus existentibus
in creaturis correspondere illis quae dicuntur fieri in
actione et passione.

Denique hōc etiam relatiō nō distinguitur a relatiōe
paternitatis et filiiōis tanquam res a re sed tñ virtute
siue fundamentaliter p̄t: q̄ si relatiō spiritalis actiua
ēēt distincta a relatiōe paternitatis et filiiōis tanquam
res a re, cum distinguitur a relatiōe spiritalis passiuae spiri-
tas s. tanquam res a re, sequeretur relatiōem spiritaliōnis
actiua ēē distinctam a tribus personis tanquam rem a re,
ac prouide nō minus constitueret personam quam reliqua
relatiōes & in diuinis daretur quarta persona q̄ ē hereti-
cum. hōc p̄t q̄ relatiō spiritalis actiua nō minime substanti-
alis quam reliqua; praeterea ēēt incommunicabilis q̄
ēēt distincta et consequenter opposita, atq̄ ex his constat
in deo nō ēē nisi quatuor relatiōes sicut nec et in illo nisi
quatuor processiones, de quibus plura habes apud Suarez
loco cit. cap. 9. et 5. his abruptis.

Quaeris: an Relatiō diuina includat etiam,
vel etiam Relatiōem?

Pro responsione supponendum ē tanquam
ceptum, si loquamur de inclusione reali et actuali, neg
etiam includat in relatiōe, neg relatiōem in etia. ratiō ē
manifesta, q̄ ad inclusionem realem necessario requiritur
distinctio realis inaequata inter includens et inclus-
um, siquidem includens continet inclusum et aliquid
āplius nempe aliam partem, quae distinctio non datur inter
etiam diuinam et relatiōem.

Supponendum ē iterum etiam et relatiōem
includi in quolibet persona diuina. Ratiō ē manifest-
ta, q̄ quilibet persona ē Deus & quilibet persona in-
cludit etiam; praeterea quilibet persona per relatiōem
constituitur in eē, talis persona opposita vel requiescit,
his in aliam personam oppositam & quilibet persona
diuina includit relatiōem. hoc supposito.

Pro quaesito, licet relatiō et etia a parte
rei sint una et eadem entitas, nō tñ etia in relatiōe
neg relatiō in etia includitur formaliter. Pasquez
disp.

disp. 72. Molina in art. 2. quæstionis 28 prima par,
tit. S. Thome disp. 6. Luniã de Trinitate q. 28. disp.
3. dubio 17. et alij complures. e. conis sententia contra
Torres q. 28. art. 2. disp. 3. et Suarez tract. 3. lib. 4.
cap. 7. et alios dicentes etiam ñ includere yalorem neg
confuse cognitam, contra vero relationem includere etiam
saltem confuse cognitam. Et responsio, qd etiam divi,
na conicatur pello modo conicatur relacõ personæ prode,
centis, et relacõ personæ producta producitur nulla rãe
producta etia. Et etiam etia p̄ terminare conceptum
quem ñ terminet relacõ, et contra relacõ p̄ terminare
conceptum quem ñ terminet etia, ita ut una cognoscatur
non cognita alia, et ideo neutra includit aliam in suo
conceptu obiectivo, qd nihil p̄ concipi sine illo qd in suo
conceptu obiectivo etialiter includitur, siquid em in lu,
de p̄ intrinacõe aliquid in conceptu obiectivo e includere
illud in ordine ad conceptum formalem qui conceptum
obiectivum
rãe p̄ concipi.

Quæres 2do: an volitio divina forma,
liter constituat personam?

Supponendum e tanquam certum perso,
nam divinam non constitui per aliquid absolutum sed
per ipsas proprietates relativas. colligitur ex illis
verbis Concilij Florentini ses. 18. Relacõ apud oes tam
græcos quam latinos Doctores personas multiplicat.
Rãe etiam p̄t, qd qd e absolutam in divinis ñ habet
oppositiõnem cum ulla persona, ac proinde e oes divine
perfectiõnes absolute sunt cones omnibus personis. Et
solæ proprietates relativas p̄nt constituere personas divi,
nas cum ei ipsa sola p̄nt illa distinguere, siquid em
hec oppositio in illis solis fundatur.

Supponendum e iterum, si per constitutionem
simpliciter datam significetur realis compositio, ut
aliqui volunt, cum hæc a parte rei ñ hæc locum in personis
divinis, neq etiam divi p̄t personas divinas constitui per
relacõem vel per alius; si a. nõne constitutionis non sig,
nificatur compositio, sed tñ significetur personam divinam
habere aliquid conie cum reliquis personis et aliquid pro,
prium rãe vius una persona distingatur a reliquis,
bene

benè pot dici, in persona divina reperiri constitutionem s. b.
realem hoc modo acceptam, et iuxta eam objectioni supra,
facta respondebimus.

Respondendum e igitur personas divinas ita
constitui per relacões ut tales sunt, ut possit etiam vere
dici eadem personas constitui per origines divinas
relativas quatenus s. tales origines. hoc responsio sumi-
tur ex S. Thoma, Durando, Scoto, Molina, et Valentia,
quos refert et sequitur Arabal disp. 152. cap. 4. P. 7.
q. 1. secundum q. divina origines non differunt a relati-
onibus virtualiter sive fundamentaliter ex parte rei
intellecta ut distinguantur uelut et uolunt, cetera et relac-
o, sed tñ rade et secundum nrũ modum significandi sive
per ordinem ad actionem creatam et creatam relationem,
ita ut origines divinae sint relatiua et relacões sint res,
pectus actualis originis atq. ita Augustinus lib. 5. de
Trinitate cap. 6. illud discrimen agnovit inter filium
et genitum, inter patrem et spiratorem, similiter et Theo-
logi coiter docent validam esse formam Baptismi si dicatur
in noie genitoris et geniti, eo q. huiusmodi noie signi-
fica sint cum Patre et filio, sed persona divina ut tales
s. pignora constituuntur per relacões originis quatenus
relacões sunt, ut coiter conceantur, eo q. per ipsas eadem
persona divina distinguantur & similiter a parte rei
et ex parte rei significacõe persona divina constituuntur
per origines relativas non ut origines sunt obiectum,
sed quatenus s. relatiua, substantiales, divina, et incom-
municabiles, qualibet e. rão divina substantialis et in-
communicabilis debet esse constitutiva personæ, nisi personam
iam constitutam supponat, ut e relacões spiracões activa qua
supponit patris et filij iam constitutam.

Respondendum e. a. q. hinc modo dicta vera
sint, certum e tñ rãoem persona divina, melius signifi-
cari per relacões quam per originem tñ, q. rãoem personam
constituens debet esse illi intrinseca et quia permanens
realiter diversum a constitutivo alterius personæ qua
conditiones melius significantur per relacões v. g. pater-
nitatis qua e intrinseca permanens et opposita sua,
correlationi, quam per solam originem v. g. per generacões
qua prout hoc voce significatur ñ hã rãoem forma
forma.

permanens sed potius transeuntis et via, nec ut sic
debet esse intrinseca illi q̄ dē nominatur generans nec
realiter distinguitur ab origine vel processione passiva,
ut constet in creatis.

Objicies primo: persona patris ē prior perso-
na filij, sed paternitas n̄ ē prior quā filiatio, siquidem
relativa sunt simul nāc et cognitione & persona patris
non constituitur per relacem paternitatis, et per conse-
quens nulla persona divina constituitur per relacem.

Ad id: ma: persona patris n̄ ē prior
persona filij prioritate nāc sive prioritate in quo
concedo, prioritate originis sive prioritate a quo nego
maorem deinde dicit: min: divina paternitas non ē
prior filiatione prioritate nāc sive prioritate in
quo concedo, non ē prior prioritate a quo sive priori-
tates originis nego minorem, hac a. prioritas n̄ tollit
simultatem nāc vel originis cognitionis.

Objicies, 2do: una et eadem entitas divina
quo h̄t racem relacis et originis, sit etiam racem perso-
nalitatis, atqui si huiusmodi, rades congruerentur cum
easem entitate, per comparacem ad relacem originis create
et ad personalitatem create tunc tribuendo singula in-
quis prima persona per originem v.g: constituitur in
raco patris per personalitatem vero solum constituitur
in raco prima persone & mala dictum ē personas divi-
nas constitui per relacem et origines.

By licet recurrem comparacem divina
relacis, originis, et personalitatis divina cum relacem,
origine, et personalitate create melius dicitur personam
divinam constitui per ipsam personalitatem quam per
relacem aut originem, hoc tñ n̄ impedit, quo minus
absolutē dici possit personas divinas constitui per relacem
divinas et origines maxime attendendo solum ad ipsam
constitutionem divinam personam n̄ ad extrinseca, quare
concesso antecedenti nego consequ: Ad id. a. q̄ quando
dicitur personam divinam v.g: patrem constitui per
personalitatem divinam, tunc concipimus personalitatem
divinam prout ē talis individualementer, quia differentia
individualementer vel ē relacem vel ē differentia annexa relacem
saltem in obliquo cum necessario debeat identificari,
et ideo

et ideo conceptus talis personalitatis n̄ e absolutus sed
relativus. 337.

Obijes 3tio: relatio paternitatis v. g. pater,
supponit generatorem et originem deivam nempe tanquam
causam vel conditionem futurandi, rursum ipsa generatio
activa presupponit aliquod suppositum constitutum,
nimirum actorem et suppositivum & suppositum, divinum
generans non constituitur formaliter per relationem pater-
nitatis quatenus e talis relatio, neq. per ipsam originem
vel generatorem activam.

Pro solutione objectionis ad ostendum e
inter originem creatam et originem divinam hoc esse
discrimen, qd. origo creata tendit in terminum absolutum
& e prior hanc suam relatio resultans ex termini exitu,
tencia, contra vero origo divina per quam non pro-
ducitur aliquid absolutum, et qua absoluta et complete
n̄ e origo sine respectu ad rem productam, n̄ pot. habere
perfectam causam vel perfectum conceptum originis sine
relatio producentis, sic nec relatio paternitatis e prior
generatio, cum relatio paternitatis n̄ pot. illigi sine
productione rei genita.

Ad ostendum e igitur ad priorem partem
anteced. relatio paternitatis divina secundum n̄rum
modum intelligendi presupponit generatorem initiativam
sumptam, nempe secundum actum essealem intellec-
tionis concedo sumptam secundum ultimum conceptum
specificum talis generatio vel originis nego primam,
partem antecedentis. neq. e. generatio divina hac ratione
sumpta e fundamentum paternitatis relationis. Ad
absolutam antecedentis partem respondeo negando actus
rem generatio divina e priorum supposito patris de-
terminate constituto, sed neq. e illo posterior, ratio e, qd.
licet actus generatiois qua e non adfert suppositum,
vt e generatio creata, realiter aut virtualiter illud
supponat, illa tñ origo vel generatio qua formaliter
adfert suppositum, vt e generatio divina cum vit rub.
transiens subsistens et incommunicabilis n̄ debet,
illud presupponere sed constituere, sicut etiam relatio
divina et origo vel generatio relativa ab eo supposito
exercetur qd. constituit et facit referri ad rem productam

non

non supponendo aliquid quod immediatè generet vel referatur.

CAPITULUM II

An Spiritus S. distingueretur a Filio
si ei relativè non opponitur?

Hæc difficultas cõviter proponi solet sub illis terminis: an Spiritus S. distingueretur a Filio, si a Filio non procederet. Verum quoniam hanc difficultatem, ut commodius dicenti possit, in hanc locum recessimus, ideo illam sub alijs terminis ad præsentem disputatõem magis pertinentibus proponimus, infra tñ videri poterit, et vocibus quibz illa cõviter agitari solet, ne videlicet recessamus a cõviti consuetudine loquendi de re præsentì.

Supponendum e. a. ut certum ex fide Spiritum S. procedere a Patre, et filio, et quidem tantumquam ab uno principio. constat ex cap. viiis de Summa Trinitate, in 6o. et ex Concilio Florentino sess. 14. Item rasc. p. q. virtus spirandi, quæ nihil aliud est quam voluntas sine spiratio activa, est eadem in Patre et Filio, sed paternitas et filiatio n. et ipsamet virtus spirandi, aliquin virtus spirandi n. est integra in Patre. Et licet sit eadem virtus spirandi in duobz, n. tñ non est duo principia spirandi sed unum, sicut etiam in omnibz tribus personis est una et eadem omnipotentia sine principum agendi ad extra.

Supponendum e. iterum quando queritur, an Spiritus S. distingueretur a Filio si ab eo non procederet, huiusmodi questionem licet n. de suppositione imponit, n. tñ e. inutilis, ut voluit Goffredus quod. 7. q. 4. ubi dixit huiusmodi questionem e. nullam eo quod
positio

positio includit impossibilia et repugnantia, ex quibus
 n̄ magis unum quam alteram opportum deduci pot̄, sicut
 sem̄ ponere spiritum S. n̄ procedentem a filio, ē ponere
 spiritum S. et n̄ spiritum S. procedentem et n̄ procedentem
 a filio, q̄a cum spiritus S. ēt̄aliter procedat a filio,
 si ponatur non procedens a filio ponitur necessario
 non spiritus S., et contra si ponatur spiritus S. ponit̄
 necessario procedens, verum fallitur Goffredus et non,
 nulli alij sui ipsum sequentur, nam procedet̄a quatio
 ponitur, ut incipit q̄a sit principium subiectivum
 reale s̄dij a spiritu S. et an filiat̄a vel spiratio actiua
 sit huiusmodi principium; sicut ad ipsam actiua per
 quid homo ēt̄aliter distinguitur ab equo nempe per
 animal an per rationale, bene pot̄ fieri huiusmodi
 suppositio impossibilis et huiusmodi quatio; si homo non
 ēt̄ animal sed ēt̄ rationalis, tunc homo distinguitur,
 turne ab equo; similiter ergo licet impossibile sit
 spiritum S. esse et n̄ procedere a filio, tamen q̄a de
 facto spiritus S. ita ē et procedat n̄ solum a filio
 sed etiam a Patre, recte pot̄ supponi, q̄a nonnulli Graeci
 de facto ēt̄ affirmant spiritum S. procedere a Patre
 non a filio, licet e. hac duo in se simul stare, non possit,
 q̄a t̄n in ignis terminis non sunt formaliter contradictoria
 nec se mutuo immediate nisi per locum intrinsecum des,
 truant, sicut contradictoria sunt et se immediate des,
 truant, procedere a filio et non procedere a filio, proce,
 dere a Patre et non procedere a Patre. Deo pot̄ ex modo
 ratiocinata ex hypothesi impossibili negari vnum et affir,
 mari aliud, nisi impossibile, vno e. Deum ēt̄ et n̄ ēt̄ immen,
 sum et immensitate presentem coelo et terra, et t̄n quia
 Deus non solum ēt̄ immensus sed etiam infinitus, intelli,
 gens, volens etc. Theologi ad indagandam conexio nem
 quam h̄s actio cum agente ot̄ilissime quaerunt an, si per
 impossibile Deus ēt̄ in coelo t̄n non in terra, pot̄ im,
 mediato agere in terra. his suppositis.

Quendum ēt̄ si spiritus S. non distri,
 guetur a filio si ab eo n̄ procederet. ita S. Thomas
 i. parte q. 36. art. 2. et lib. 4. contra gentes cap. 29.
 a. num. 5. et alibi. Alberty i. parte summe q. 31. memb.
 3. argumento 4. contra gentes. Bellarminus lib. 2. de
 Chro

Pro cap. 28. Suarez lib. 10. de Trinitate cap. 2. et alij
multi quos refert et sequitur Pasquez tom. 3. in 5.
partem q. 36. art. 2. sub. 3. num. 28. & contra
Scotum in j. dist. 11. q. 7. Henricum quod. 5. q. 9.
et nonnullos alios: *Supra* in diuinis nulla potest esse
realis distinctio nisi ratiō oppositionis relative siue
ratiō oppositionis originis, ut constat ex supra dictis,
atque si Spiritus S. non procederet a Filio, tunc inter spi-
ritum S. et Filium ~~non~~ et nulla est oppositio relative
siue originis, & tunc Spiritus S. realiter non distingue-
retur a Filio, sicut nunc filiatio et spiratio actiua
non distinguuntur realiter eo quod nullam habeant
oppositionem relativam vel originis inter se.

Obijciens prima: tunc est Filius et Spiritus
S. sed Filius et Spiritus S. distinguuntur realiter
inter se & etiam tunc realiter distingueretur.

Ad tunc est quidem Filius et Spiritus S.
non tamen eadem qui nunc sunt, sed est alius filius
nempe talis qui opponeretur iam spiritui S. et per
consequens non distingueretur ab ipso realiter, simili-
ter est alius Spiritus S. nempe talis qui non opponeret
filio, ac proinde non distingueretur ab ipso, atque ita tunc
est una et eadem persona filij et Spiritus S. quae per
illud et voluntatem procederet a prima persona
tanquam a generante et spirante, unde tunc dua
tamen sunt diuinae personae altera generans et spirans
altera genita et spirata.

Obijciens 2. productio filij est generatio pro-
ductio a. spiritus S. non est generatio, & etiam facta pro-
dicta suppositione impossibili adhuc productio filij et
productio spiritus S. realiter distinguerentur inter se,
et per consequens haberent terminos realiter distinctos
quorum unus est filius, alter vero spiritus S.

Ad concedendo tamen de productione filij
et productione spiritus S. quae nunc sunt; nego tamen conseq-
ua tunc est alia productio filij omnino diuersa ab ea quae
nunc est et alia productio spiritus S. quae nempe reali-
ter identificarentur inter se, atque ita tunc generatio
prima simul etiam est spiratio prima et una et eadem
persona est genita et spirata, sicuti nunc eadem
persona

persona Patris & generans et spirans.

139.

Obijes S^o. de facto persona Filij et persona Spiritus S. distinguuntur per relationem filiationis et per relationem processionis sive spirationis passivae, sed tunc adhuc est relatio filiationis et relatio spirationis.

Ad dictam maiorem, tunc adhuc est relatio filiationis et relatio spirationis passivae eiusdem raris cum ista quae nunc vult nego, diuersae raris concedo maiorem, et nego consequens: quia tunc relatio filiationis et relatio spirationis non haberent oppositionem ad invicem, ac proxime nec haberent realem distinctionem inter se, et per consequens non haberent terminos inter se realiter distinctos.

Obijes vltimo: de facto filiationis et spirationis activa non opponuntur relative inter se, nequidem filius non requirit Spiritum S. per filiationem ad per spirationem activam, atque Filius nunc distinguitur a Spiritu S. non solum per spirationem activam sed etiam per filiationem. Et eadem supposito quod Spiritus S. non procederet a Filio, potest adhuc rem Spiritus distinguere a Filio, licet relatio filiationis non est opposita relative spirationi passivae.

Ad vltimum negando filiationem et spirationem passivam non habere oppositionem inter se, quia relatio non habet solum oppositionem sive oppositum relative ut correlativum, sed etiam cum termino secundum rationem terminantis, atque terminus relationis, spirationis passivae qua constituitur Spiritus S. cuiusmodi relatum est spirans, secundum relationem spiratoris & Pater et Filius, et ideo oppositio Spiritus S. cum Filio et Filij cum Spiritu S. potest illi per illam relationem.

Sed contra est, quia ut bene notat Brubal disp. 131. cap. 2. nam. 10. licet oppositio relationis sit non modo cum ipso correlativo, sed etiam magis cum ratione terminandi, sed in se presenti ratione terminandi relationem Spiritus S. non est paternitas nec filia, neque in relationibus originis sive processionis ratione terminandi vel est ipsa relatio opposita, ut nonnulli volunt, vel ratio agendi et influendi quae est cum principis producente, ut conis docet sententia, id est. quod ab alio producit, necessarius refertur ad rationem productivam qua est in principio producente, atque virtus spirativa est ratio agendi
inve

sive producendi existens in Spiratore & eadem virtus
generativa e' r'ao terminandi relationem Spiritus Sancti
producti & oppositio relationis Spiritus S. cum Filio
est solum cum Spiratore et cum eius virtute generativa
tanquam cum termino. Alij alias responsiones adferunt
parum firmas quas per tempus impugnare non licet.

Respondendum est igitur de facto spiri-
tum S. per suam relationem immediatam quidem et di-
rectam solum opponitur cum Spiratore et virtute generativa
mediate, tamquam et indirecte, opponitur etiam cum ipsa
relatione paternitatis et filiationis, quatenus virtus
generativa dicitur indirecte, et essentialiter connotat relationem
paternitatis et relationem filiationis, siquidem virtus
generativa quae est in patre et in filio, est virtus quae
Pater et Filius produunt Spiritum S. amando se mutuo,
sicut autem de ratione mutui amoris est relatio Pa-
tris et relatio Filij, ita etiam eadem relationes indi-
recte et connotative, pertinent ad ipsam virtutem genera-
tivam sive ad constitutionem essentialem eiusdem vir-
tutis quae nunc est in Patre et Filio, quoniam autem si
spiritus S. non procederet a Filio, tunc relatio filiationis
neq' indirecte neq' directe pertineret ad virtutem genera-
tivam vel eius constitutionem essentialem, quia tunc
virtus generativa esset in solo Patre, ideo licet nunc fili-
atio et generatio parva distinguatur ex eo quod mediate
vel indirecte, modo explicato opponatur, non tamen
facta illa suppositione impotibili filiatio et generatio
parva realiter distinguantur, quia scilicet nullam
directam vel indirectam mediatam vel immediatam
habent inter se oppositionem. Alia objectiones
faciliores videri possunt apud alios.

Ex dictis obiter colligi potest, cum quaeritur: an Spiritus Sanctus distinguatur a Filio si
ab non procederet, non esse sermonem de hoc Spi-
ritu Sancto qui nunc est, quia hic Spiritus Sanctus
tunc non erat, sed de Spiritu Sancto in communi,
quicumq' ille esset.

Atq' haec de Deo Patre et Filio ad maiorem eius
gloriam dicta sunt.